



ร่วมรำลึกวีรชนแขวงเมืองวิเศษไชยชาญ

โดย

ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยววิเศษไชยชาญ

อำเภอวิเศษไชยชาญ

เรียบเรียงโดย นายประกิจ จันทรศรี

นายประสงค์ ลิ้มสุวรรณ

เอกสารที่ 1/51

แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2124 ญาณพิเชียรเป็นกบฏ ที่บ้านยี่ล้น (อ.วิเศษฯ ปัจจุบัน) ได้ต่อสู้กับพม่า เมื่อมีกำลังมาก ยกทัพไปหมายยึดเมืองลพบุรี ถูกฆ่าตาย พระมหาธรรมราชา ให้อภัยโทษแก่กบฏทุกคน แต่ให้สักเลขเป็นทหารฝึกเพลงดาบจากครูดาบที่สำคัญๆ ถึงปี 2127 ศักดิ์พระยาพระสัณเฑียรอาทมาตบ้านยี่ล้นได้รับเกณฑ์จากเอาชนะทัพพระยาพระสัณเฑียรสมเด็จพระนเรศวรเห็นว่าชาวบ้านแถวนี้เกณฑ์จากมากสมควรจัดตั้งเป็น "แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ" เป็นเมืองขึ้นเมืองตรีมโหฬารเขต ตั้งแต่บาระจีนถึงทุ่งแฝก อ.สามชุก ศรีประจันต์ จนถึงผักไห่ ทบตะวันตกถึงบ้านเบิก (ลพบุรีปัจจุบัน) ต่อมาสมัยกรุงธนบุรีราว พ.ศ. 2313 โปรดให้พระยาอินทรวชิตเป็นเจ้าเมืองแขวงเมืองวิเศษไชยชาญแต่เนืองด้วยผู้คนที่นี่วิเศษนี้ล้มหายตายจากเป็นเกลยศึกบ้าง จนแทบเป็นเมืองร้าง พระยาอินทรวชิตจึงคิดย้ายเมือง ไปตั้งที่ริมเจ้าพระยาราว พ.ศ. 2315-2316 หลังจากนั้นเอกสารต่างๆ บันทึกว่าพระยาอินทรวชิตเป็นเจ้าเมืองอ่างทองหรือพระยาอ่างทองตลอดมา

วีรชนผู้กล้า "แขวงเมืองวิเศษไชยชาญ"

วีรชนค่ายบาระจีน พ.ศ. 2308

นายดอกเป็นชาวบ้านกลับ

นายทองแก้วเป็นชาวบ้านโพธิ์ทะเล

พ.ศ. 2309 เนเมียวสีหบดีตั้งค่ายใหญ่ที่ บ้านลึกๆ มีรับสั่งให้ละเวนอรธา นายทัพค่ายย่อยทางเที่ยวค้นทรัพย์จับหาผู้คนทางเมืองวิเศษไชยชาญ พม่าบังคับข่มเหงรับแก่ แม่ลูกสาวใครๆ สร้างความเครียดแค้นให้แก่ นายดอก นายทองแก้ว นัก จีบชักชวนเพื่อนมีนายโชติ นายแท่น นายอินและนายเมืองสับคนไปลอบพม่าเมื่อได้ก็จับกุมส่งทหารพม่าตายหมด 20 คน ทราบว่า พระอาจารย์ธรรมโชติ วัดเขานางบวชมาอยู่บ้านระจัน จีบอพยพผู้คนจากวิเศษไชยชาญไปอาศัยบ้านระจัน เนเมียวฯ แค้นสุดได้ส่งกองทัพนมาปราบชาวบ้านระจันถึง 8 ครั้งจนถึงวันจันทร์แรม 2 ค่ำ เดือน 8 ปี พ.ศ. 2309 บ้านระจันจิบแตกพ่ายแก่พม่า เหล่านักรบผู้กล้าได้สละชีพเพื่อชาติในสนามศึกจนเสียชีวิตชาววิเศษไชยชาญได้ปั้นปูนรูปนายดอกทองแก้วไว้ที่หน้าโรงเรียนวิเศษไชยชาญมูลนิธิ ต่อมาได้หล่อเป็นโลหะและนำมาประดิษฐาน ณ ปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 ราชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้สมเด็จพระ
 พระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณสยาม
 มหกุฎราชกุมารเสด็จแทนพระองค์มากระทำพิธีเปิด
 อนุสาวรีย์เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2520 ดังนั้น
 ทุกวันที่ 25 มีนาคม จังหวัดอ่างทองจึงกำหนดกระทำ
 พิธีการรำลึกวีรชนแขวงเมืองวิเศษไชยชาญนายดอก
 นายทองแก้วเป็นประจำสืบมา

วีรชนผู้กล้า “อ้าวหัวขาว” จ.ประจวบฯ “ขุนรอบปลัดชู”

พ.ศ.2304 วีรกรรมชาวบ้านสี่ร้อย(อ.วิเศษฯ)
 ถึงอ้าวหัวขาว(จ.ประจวบ) พระเจ้ามั่งระไดยกกอง
 ท้าตีทะวายมะริด ตะนาวศรีได้และยกเลยเข้ามาทาง
 ด้านลิ้นขร (จ.ประจวบฯ)เลาะชายทะเล

ขุนรอบปลัดชูได้รวบรวมผู้คนในท้องถิ่นวิเศษไชยชาญ
 ได้ 400 คนอาสาเป็นกองอาทมาตในทัพพระยารัตนา
 ธิเบศร์เข้าสกัดทัพพม่า ณ อ้าวหัวขาว ประจวบคีรีขันธ์
 แต่กำลังน้อยกว่ามาก จึงถูกพม่าฆ่าตาย ทั้งหมด
 400 คน

ที่วัดสี่ร้อยปัจจุบัน ชาวบ้านได้ร่วมกันสร้าง
 พระพุทธรูปนั่งปางปาเลไลยก์เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่ง
 คุณความดีของชาวบ้านย่านนี้ 400 คน ต่อมาได้สร้าง
 อนุสาวรีย์ขุนรอบปลัดชูในบริเวณวัดสี่ร้อย
 และทุกเดือนพฤศจิกายน จัดให้มีงาน

รำลึกวีรกรรม ขุนรอบปลัดชู สืบต่อมา



“ดาบวิเศษไชยชาญ”

แขวงเมืองวิเศษไชยชาญเป็น”เมืองขึ้นเมืองตรี”ที่เป็นปราการ
 สำคัญแห่งกรุงศรีอยุธยาสมัยนั้น บ้านดาบ(อ.วิเศษฯปัจจุบัน)
 สมัยดั้งเดิมเป็นแหล่งตีดาบอันเป็นอาวุธสำคัญในกองทัพไทย

ลักษณะดาบวิเศษไชยชาญเป็นดาบที่มีเนื้อดาบยาวกว่าด้ามดาบ
 เล็กน้อย ด้ามยาวเท่าศอกผู้ใช้เพื่อความว่องไว มีก้นหรือขอหลัง
 กัน ด้ามถักด้วยเชือกป่นเหน็บสั้วแล้วชุบด้วยตะโก พลับ แล้วจับ
 เอาขึ้นผสมน้ำมันยางชุบอีกจนได้ที่ เพลบดาบวิเศษไชยชาญเป็น
 เพลบดาบส้อมมือทั้งสิ้น เพราะต้องเอาไว้ปราบเพลบดาบพม่าที่
 ใช้โล่หรือเชน เพลบดาบวิเศษไชยชาญ ประกอบไปด้วย-แข้งแส
 สุรย์-พิรุณร่อนให้-นารายทรวงจักร-ไอยราฟาดบวบ-ตรีบไตรภพ
 -ตลบลิ้นขรและ ข้องนพอมสมุทร